

Ιθαγένεια και Μακρά Διαμονή στους Μετανάστες

Θέση του Διευθυντή του Εθνικού Παρατηρητηρίου του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας

Η πρόταση για ρύθμιση της εκκρεμότητας της 2^{ης} γενιάς μεταναστών αποτελεί μια ένδειξη ότι η ελληνική πολιτεία κατάλαβε ότι επιτέλους κάτι πρέπει να γίνει. Ωστόσο μοιάζει να απέχει ακόμη από το να κατανοήσει το μέγεθος των προκλήσεων που βρίσκονται μπροστά της.

Η ελληνική κοινωνία είναι "έτοιμη" από καιρό για να δεχθεί μια μεταρρύθμιση του δικαίου ιθαγένειας και την ισότιμη συμμετοχή των νέων "μεταναστών", δηλαδή όσων γεννήθηκαν ή μετανάστευσαν ανήλικοι στη χώρα. Σε ποιον μπορεί να συμφέρει ο διαχωρισμός της νέας γενιάς και της νέας εργατικής δύναμης της χώρας σε γηγενείς, μακρά διαμένοντες και «οικονομικούς μετανάστες»;

Οι περιοριστικοί όροι απόκτησης της άδειας μακράς διαμονής από τη 2η γενιά μεταναστών - οι οποίοι είναι τόσο προσφιλείς στον Έλληνα νομοθέτη - δεν θα λύσουν το πρόβλημα, όπως ακριβώς και η περιοριστική νομιμοποίηση που, αποτυγχάνοντας, παρέσυρε στη δίνη της μετανάστες σε απεργία πείνας απελπισίας.

Τόσο η νομιμοποίηση, όσο και η μεταρρύθμιση του κώδικα ιθαγένειας αποτελούν πολιτικές τομές που δεν μπορούν να εκπληρώσουν τις προσδοκίες για τους κοινωνούς και την πολιτεία με ημίμετρα, παλινωδίες και δειλές ρυθμίσεις.

7 προτάσεις για μια σφαιρική και αποτελεσματική ρύθμιση:

1. **Για όλους τους μετανάστες:** με τη συμπλήρωση 5 ετών διαμονής στη χώρα - ασχέτως λόγων άδειας διαμονής - δυνατότητα επιλογής είτε για υποβολή αίτησης πολιτογράφησης είτε για απόκτηση άδειας μακράς διαμονής.
2. **Για τα παιδιά αλλοδαπών που γεννιούνται στην Ελλάδα:** κτήση ελληνικής ιθαγένειας από τη γέννηση εφόσον ή αφού ο ασκών τη γονική μέριμνα διαμείνει στη χώρα για 5 έτη.
3. **Για τους αλλοδαπούς που ενηλικιώνονται στη χώρα:** με τη συμπλήρωση 5 ετών διαμονής σε αυτήν, απόδοση άδειας μακράς διαμονής καθ' υπέρβαση και προς το ευνοϊκότερο, των προβλεπομένων στη σχετική οδηγία.
4. **Ανταποδοτικό παράβολο πολιτογράφησης:** μείωση του κόστους του παραβόλου πολιτογράφησης ανάλογα προς το διοικητικό κόστος εξέτασης της αίτησης.
5. **Διαδικασίες ιθαγένειας:** υπαγωγή τους στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, αιτιολογημένη απάντηση με δυνατότητα προσφυγής, εύλογες προθεσμίες.
6. **Παράβολο μακράς διαμονής:** Απαλλαγή από το παράβολο των ενηλικιωθέντων αλλοδαπών οι οποίοι γεννήθηκαν ή μετανάστευσαν ανήλικοι στην Ελλάδα και δικαιούνται άδεια μακράς διαμονής σύμφωνα με την παραπάνω ρύθμιση.
7. **Δικαιώματα Μακράς Διαμονής:** για την πλήρη ενσωμάτωση της σχετικής Οδηγίας και για να υπάρχει νόημα στην απόδοση του καθεστώτος Μακράς Διαμονής είναι αναγκαία η πρόβλεψη ομοίων δικαιωμάτων («comparable rights») για τους δικαιούχους, όπως ισότητα στις παροχές κοινωνικού κράτους, δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές.

Η μετανάστευση δίνει και ικανοποιεί υποσχέσεις κοσμογονίας: για τη συμβίωση, την ανάπτυξη, τη δημοκρατία των πολιτών και των δικαιωμάτων. Αλλά για να μπορεί κανείς να διακρίνει και να αδράξει τις ιστορικές της ευκαιρίες χρειάζονται δύο πράγματα:

α) αφενός να μην είναι τυφλωμένος από το φόβο, την ανασφάλεια, την άγνοια, την ημιμάθεια και τις προκαταλήψεις και

β) αφετέρου να ξεκινά από το υποκείμενο των δικαιωμάτων ως κέντρο του συλλογισμού του καταλήγοντας στο συλλογικό συμφέρον, δηλαδή υπέρ των κοινωνιών σε παραγωγική και ειρηνική συμβίωση και όχι ενός αυθαίρετα προσδιορισμένου και απρόσωπου εθνικού συμφέροντος.